

Eija Jansson: Valkoinen laakso. Nordbooks 218 s. 2011.

Kemiläiskirjailija Eija Jansson on vaihtanut uutuuskirjassaan maisemaa. Pohjoisen tuttu ihminen joutuu kovalle koetukselle vieraassa ympäristössä.

Janssonin kirja lähtee räväkästi liikkeelle. Koko elämä repeää liitoksistaan, kun rakkaat ihmiset surmataan väkivaltaisesti. Kosto ei ole oikea tie, mutta päähenkilö Jouni ei saa läheisensä kohtaloa mielestään.

Jouni jättää arkensa Perämeren rannalla taakseen. Työ ei tunnu tärkeältä, kun veljen ja lapsuusystävän kohtalo jää ikävästi auki. Eija Jansson rakentaa jännitystä pala palalta. Lukija koukuttuu väkisinkin mukaan veljen kuoleman selvittelyyn.

Pohjolan poikien taivallusta Espanjan auringon alla ei ole mahdotonta kuvitella. Kielitaidottomien miesten osin päämäärättömältä tuntuva kulkeminen on jollakin tavalla hellyttävää. Veljen kuolema ei jätä rauhaa Totuutta on haettava, vaikka se voi tuoda myös ikäviä yllätyksiä.

Janssonin tarina kulkee jouhevasti. Lukija voi kuvitella kuumassa autossa istuvien miesten tuskastumisen liikenneuhkassa. Kirjoittaja on saanut kirjaansa lukijoille turistilomilta tuttuja kokemuksia. Janssonin puuttuu vakavaan ongelmaan eli ihmiskauppaan, joka ei ole kaukana meiltäkään.

Sari Pelttari-Heikka, Pohjolan Sanomat

Rikoksen syövereissä Aurinkorannikolla

Olé-lehti kesäkuu 2011 Anna Venejärvi

Ote:

Valkoinen laakso 2011

"Rikos tuo miehen monille espanjansuomalaisille tuttuihin maisemiin Aurinkorannikolle. jossa rikosvyyhti näyttää monimutkaisen luonteensa. Kuumuudesta ja kielitaidottomuudesta huolimatta jääräpäinen Jouni puskee eteenpäin - veljensä muiston kunniaksi.

Espanjassa asuville suomalaisille etenkin kirjan alku tuo raikkaan tuulahduksen Lapin metsistä, Suomen luonnosta, jonka kauneutta ei mikään voita. Myös Aurinkorannikon alueella tutkimustyö on selvästi tehty paikan päällä.

Päähahmo Jouni on hyvällä tavalla suomalaisen miehen perikuva: rehellinen, työteliäs ja lähes hulluuteen asti periksiantamaton. Janssonin yksityiskohtainen kerronta ei kyllästytä, vaan tarina kuljettaa mukanaan."

Lapin tuiskuista Espanjan paahteeseen

Valkoinen laakso, Kripo 8

Kirja alkaa lumisessa tunturissa sijaitsevan talon pihalta, jossa tapetaan kaksi miestä. Toinen heistä on kertojan veli, joka on ajautunut huonoille teille Ruotsiin muutettuaan.

Jääräpäinen Jouni-veli lähtee selvittämään veljensä kuolemaa vastahakoisena kaverinaan veljen kaveri Vertanen, joka tölmää veljen Tukholman huushollin kun on rahaa vailla. Ennen kuin reissu on ohi, molemmat ehtivät katua seikkailuaan erinäisiä kertoja.

Retki vie Andalusiaan. Ilmenee, että veli oli sotkeutunut itselleen aivan liian isoihin ympyröihin, joihin kuuluu asiakirjaväärennöksiä ja ihmiskauppaa. Tavallinen lomaosakehujari pelaa sellaisessa pelipöydässä paidannapeilla.

Henki meinaa mennä moneen kertaan myös murhan jäljittäjiltä, jotka ovat viis veisanneet suomalaisen poliisin varoituksista.

Eija Jansson kuvaa oivallisesti espanjalaisia taloja ja niiden tunnelmaa sekä päivällä että yöllä. Tärkeässä osassa on myös täyden kuun antama valo, jonka turvin parikin pakomatkaa onnistuu.

Jounin ja Vertasen muodostama parivaljakko tuo etäisesti mieleen Don Quijoten ja hänen aseenkantajansa Sancho Panzan. Toinen mennä paahtaa eteenpäin ja toinen korjaa jälkiä minkä ehtii.

Tarinan loppu on varsin herkullinen - ja tekijän loppusanoista joko pitää tai sitten ei.

Sirkku Nyström

Ruumiin kulttuuri 2/2011